

Normen en auteursrecht

 NBN

In een sterk gedigitaliseerde kenniseconomie is de bescherming van onze intellectuele eigendom een belangrijk aandachtspunt en willen we ervoor zorgen dat deze in alle omstandigheden correct wordt beschermd. Dit is een essentiële voorwaarde om onze activiteiten op een duurzame manier verder te zetten.

Met deze gids informeert en sensibiliseert NBN de gebruikers van normen en andere NBN-inhoud over de regels van de bescherming van het auteursrecht. Hierbij zoekt NBN naar een evenwicht tussen de bevordering van het gebruik van normen en NBN-inhoud enerzijds, en de bescherming van het auteursrecht anderzijds.

Na het definiëren van enkele nuttige begrippen, geven we wat uitleg over het auteursrecht, en wat dit voor normgebruikers concreet betekent. Daarnaast geven we duidelijk aan wat voor klanten en partners de mogelijkheden en manieren zijn om de inhoud van normen te gebruiken.

We probeerden de complexe materie van auteursrecht en intellectuele eigendom zo eenvoudig, bondig en bruikbaar mogelijk voor te stellen. Toch kunnen we ons inbeelden dat je nog vragen hebt na het doornemen van dit document. Contacteer ons dan gerust via legal@nbn.be.

Béatrice Van Merris
CEO NBN

Inhoudstafel

1. Enkele definities	4
2. Normen en auteursrecht	5
3. Wat betekent “NBN-inhoud”?	8
4. Gebruik van NBN-inhoud	9
A. Ik koop de normen aan in de webshop van NBN	10
B. Ik gebruik de normen via een abonnement	11
C. Ik volg een opleiding bij NBN	12
D. Ik gebruik NBN-inhoud in een partnerschap	13
E. Ik gebruik NBN-inhoud in het onderwijs	14
F. Ik gebruik NBN-inhoud bij de ontwikkeling van normen	15
G. Ik gebruik NBN-inhoud in het kader van normenantennes	16
H. Ik gebruik NBN-inhoud in pre-normatieve studies	17
I. Ik gebruik NBN-inhoud als sectorale operator	18
J. Ik wil normen gebruiken in de wetgeving	19
5. Contact	20

1. Enkele definities

NBN

NBN is in België verantwoordelijk voor de ontwikkeling en de promotie van normen. Daarnaast biedt NBN oplossingen om makkelijk toegang te krijgen tot normen. Hiervoor reiken we verschillende digitale oplossingen aan. Bovendien organiseren we opleidingen over het gebruik van managementsysteemnormen.

Normen

Normen zijn afspraken over producten, diensten, processen, technieken of methoden. Normen worden ontwikkeld door experts uit de hele wereld. Zo brengen ze een indrukwekkende hoeveelheid kennis samen. Deze kennis wordt door bedrijven en andere economische actoren gebruikt om de kwaliteit van producten en diensten te verbeteren. Maar ook om bijvoorbeeld waardeketens efficiënter te organiseren, het milieu beter te beschermen of makkelijker afzetmarkten voor producten en diensten te vinden. Het gebruik van normen biedt dus heel wat voordelen.

In deze gids verwijst de term “normen” naar alle documenten die het resultaat zijn van een normontwikkelingsproces.

NBN-inhoud

NBN-inhoud heeft betrekking op alle door NBN gecreëerde, beheerde of verkochte inhoud in welke vorm dan ook, en waarvoor NBN de intellectuele eigendomsrechten bezit of beheert. De inhoud omvat ook de bijbehorende metadata.

Voorbeelden van NBN-inhoud zijn uiteraard NBN-normen, maar ook normen van andere uitgevers. En eveneens NBN-gidsen, -webpagina's, -video's, of -cursusmateriaal. Zie verderop voor een meer volledige omschrijving van het concept “NBN-inhoud”.

Intellectuele eigendom

Het begrip “intellectuele eigendom” slaat op alle “voortbrengselen van de geest”. Het omvat literaire en artistieke eigendom en industriële eigendom. Literaire en artistieke werken kunnen worden beschermd door het auteursrecht zodra ze voldoen aan de voorwaarden van vorm en originaliteit, opgevat als een weerspiegeling van de persoonlijkheid van de auteur.

Auteursrecht

Normen en andere werken die werden ontwikkeld en gepubliceerd door NBN worden beschermd door het auteursrecht. Om een reproductie te mogen maken, zoals een kopie van een werk of een mededeling aan het publiek, is de toestemming nodig van de houders van het auteursrecht op dat werk. De toestemming van de houders is ook nodig voor het overnemen van originele elementen van een werk, zelfs als je geen getrouwe kopie maakt.

In het Belgisch recht is het auteursrecht geregeld in boek XI van het Wetboek van economisch recht.

2. Normen en auteursrecht

Normen worden beschermd door het auteursrecht

Als oorspronkelijk werk wordt elke norm automatisch en zonder verdere formaliteiten beschermd door het auteursrecht, vanaf het moment van zijn creatie.

Zelfs als de wetgeving naar een norm verwijst, kan deze niet vrij worden gereproduceerd en wordt hij in ieder geval beschermd door het auteursrecht.

De experts die meewerken aan de ontwikkeling van normen dragen hun vermogensrecht over aan de normalisatie-instellingen, zoals bijvoorbeeld NBN. Dit vermogensrecht verleent de houders ervan om inkomsten te verwerven uit de beschermde werken. Deze overdracht vindt plaats door middel van een formele verbintenis wanneer de experts zich inschrijven voor de werkzaamheden van de normalisatiecommissies. Experts behouden hierbij hun morele rechten.

Voor strikt Belgische normen bezit NBN de auteursrechten.

Als lid van CEN en ISO beschikt NBN over de exploitatierechten van de EN- en ISO-normen voor het Belgische grondgebied. NBN moet er dus op toezien dat de auteursrechten op deze normen worden gerespecteerd.

Tot slot biedt NBN ook normen en inhoud van andere uitgevers aan, zoals het BEC, CENELEC, IEC, DIN, BSI, AFNOR, ASTM of ASME. NBN moet er voor zorgen dat de rechten van deze uitgevers worden beschermd.

Ook andere vormen van NBN-inhoud worden door het auteursrecht beschermd, zoals artikels, gidsen, video's, opleidingen, metadata, enzovoort.

Normen en wetgeving

Het gebruik van normen is vrijwillig. Daarnaast kunnen normen in wetgeving, contracten of bestekken worden gebruikt als een eis of verplichting. In dat geval worden de normen in kwestie bindend, zonder dat de toepasselijke auteursrechtelijke regels ter discussie worden gesteld. Ook overheden dienen de rechten van NBN te respecteren. Zij zullen dus aan deze laatste toestemming moeten vragen om de inhoud van een norm geheel of gedeeltelijk in wetgeving over te nemen.

NBN-rechten

NBN beheert de rechten op NBN-inhoud. Dit impliceert dat NBN volgende rechten mag uitoefenen:

- Het beheren van de vermogensrechten omtrent het ter beschikking stellen van normen en hun inhoud aan gebruikers. Zoals bij een licentieovereenkomst voor het gebruik van normen.
- Het beheren van de vermogensrechten die voortvloeien uit de verkoop van normen. Zoals bijvoorbeeld een verkoop via de NBN-webshop.
- Het toestaan van eventuele reproductie van de inhoud van normen, of delen ervan, door derden.
- De bescherming van de rechten op de werken en de databanken waarvan NBN de inhoud beheert. Inclusief metadata, door de gebruiker aangemaakte data of transactiegegevens.

Bescherming van NBN-rechten

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen de wettelijke bescherming en de technische bescherming van de NBN-rechten.

In ons continentaal systeem wordt wettelijke bescherming verleend zodra het werk aan de vormen originaliteitseis voldoet. Er is geen enkele formaliteit nodig. De bescherming is automatisch.

Een technische bescherming kan 2 verschillende doelen voor ogen hebben:

- Enerzijds waarschuwt ze de gebruiker dat het werk auteursrechtelijk is beschermd.
- Anderzijds verhindert ze elke mogelijkheid om het beschermde werk te reproduceren.

Technische bescherming kan op verschillende manieren worden uitgevoerd:

- Gebruik van een watermerk op een document waaruit de herkomst blijkt. Het herinnert de gebruiker eraan dat de inhoud van het document hem of haar niet toebehoort. En dat het verboden is het te verspreiden buiten het toegestane gebruik. Het watermerk is nominatief.
- Gebruik van een DRM-systeem (Digital Rights Management) dat het gebruik van NBN-inhoud door gebruikers controleert (bijvoorbeeld: het document is toegankelijk vanaf de pc waarop het document oorspronkelijk werd geopend).
- Real-time monitoring van het gebruik, om de financiële vergoeding voor het gebruik te kunnen regelen.

Gebruik van artificiële intelligentie (AI)

De klant verbindt zich ertoe om de inhoud van de normen niet rechtstreeks of onrechtstreeks te gebruiken voor geautomatiseerde verwerking door systemen van artificiële intelligentie (AI), tenzij met de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van NBN.

Dit verbod omvat onder meer, maar is niet beperkt tot:

- het inlezen, indexeren of analyseren van de inhoud van de normen door eender welk AI-systeem, ongeacht de omgeving (cloud, lokaal, hybride);
- de (zelfs gedeeltelijke) integratie van de inhoud van de normen in chatbots, AI-assistenten, AI-engines, taalmodellen of andere geautomatiseerde besluitvormings- of analysetools;
- het trainen, fine-tunen of versterken van AI-modellen op basis van de normen, geheel of gedeeltelijk;
- het gebruik van de normen in het kader van text and data mining (TDM), ook in beveiligde of lokale omgevingen.

Elke uitzondering op dit verbod vereist een specifieke licentie, vooraf verleend door NBN, waarin de voorwaarden voor toegang, gebruik, beveiliging en auteursrechtenbescherming worden bepaald.

Uitzonderingen op het auteursrecht

Het wetboek economisch recht, artikel XI. 189 e.v., voorziet uitzonderingen op het auteursrecht, waaronder:

- Uitzonderingen ten gunste van openbaar onderwijs of wetenschappelijk onderzoek door instellingen die daartoe door de overheid officieel zijn erkend.
- Uitzonderingen voor bibliotheken, musea en archieven.

Deze uitzonderingen zijn mogelijk wanneer dit verantwoord is door de nagestreefde niet-winstgevende doelstelling van de organisatie en geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van het werk. In deze gevallen is het niet nodig de toestemming aan NBN te vragen om het werk te reproduceren.

Daarnaast heeft NBN, buiten de wettelijke uitzonderingen waarin het Belgische recht voorziet, een beleid aangenomen dat gebaseerd is op het beginsel van redelijk gebruik, geïnspireerd door het Angelsaksische 'faire use'. Redelijk gebruik is de reproductie van kleine uittreksels van normen en andere NBN-inhoud voor niet-commerciële doeleinden. Voor een redelijk gebruik van een norm of NBN-inhoud moet vooraf toestemming worden verkregen van NBN. Dit kan door een formulier op de NBN-website in te vullen. Dit [formulier](#)¹ geeft duidelijk de grenzen voor redelijk gebruik.

Voordelen voor bedrijven

Het respecteren van auteursrechten biedt verschillende voordelen voor een bedrijf:

- 1. Merkenbeeld en reputatie:** Door auteursrechten te respecteren, toont een bedrijf zijn inzet voor ethiek en respect voor intellectueel eigendom, wat zijn reputatie bij klanten en zakelijke partners kan versterken.
- 2. Vermijden van geschillen:** Door legaal beschermd materiaal te gebruiken, vermindert een bedrijf aanzienlijk het risico op rechtszaken wegens auteursrechtenschendingen, wat aanzienlijke kosten en schade aan de reputatie kan veroorzaken.
- 3. Vertrouwensrelaties:** Door auteursrechten te respecteren, kan een bedrijf vertrouwensrelaties opbouwen met zijn partners, wat kan leiden tot vruchtbare samenwerkingen.

Onwettig gebruik

Onwettig gebruik van NBN-inhoud kan leiden tot gerechtelijke stappen en betaling van een schadevergoeding.

1. <https://www.nbn.be/normen-gebruiken/auteursrechten>

3. Wat betekent “NBN-inhoud”?

Alle hieronder vermelde vormen van inhoud worden beschouwd als “NBN-inhoud” en zijn auteursrechtelijk beschermd:

De normen

- De door het NBN opgestelde normen. Ze zijn gemakkelijk herkenbaar aan het voorvoegsel “NBN”.
- De door ISO (op internationaal niveau) of CEN (op Europees niveau) gepubliceerde normen.
- Normen van IEC, CENELEC, BEC, DIN, AFNOR, NEN of andere normalisatie-instellingen.
- Normen van andere uitgevers (ASTM, ASME, ...).
- Pre-normatieve documenten zoals bijvoorbeeld DIS of prEN.
- Andere documenten die het resultaat zijn van normalisatiewerkzaamheden. Zoals technische verslagen (TR), technische specificaties (TS), gidsen, enzovoort.

Delen van normen

- Delen van normen die afzonderlijk beschikbaar kunnen worden gesteld (snippets). Zoals tabellen, grafieken, illustraties, formules, pictogrammen en definities in de normen.
- De metadata van een norm. Zoals bijvoorbeeld publicatiedatum of korte beschrijving van de norm.

Andere inhoud

- Alle beschermde inhoud die is gecreëerd door CEN, CENELEC, ISO of IEC, en waarvoor NBN de toelating heeft deze te reproduceren.
- Alle inhoud gecreëerd of verspreid door NBN. Zoals boeken, artikels, inhoud van webpagina's, nieuwsbrieven, video's, documentatie, verklarende grafieken of jaarverslagen. Maar ook opleidingen - zowel fysieke als via e-learning - en hun inhoud. Zoals video's, oefeningen, aanvullend materiaal, examenvragen, enzovoort.
- Alle inhoud die door gebruikers van onze diensten wordt gecreëerd (zoals in het kader van een openbaar onderzoek, opmerkingen van gebruikers over normen, annotaties bij normen, ...)

Voor de eenvoud en leesbaarheid van deze gids verwijzen we in de eerste plaats naar het gebruik van normen. Weet dat dezelfde principes van toepassing zijn op andere mogelijke NBN-inhoud.

4. Gebruik van NBN-inhoud

Voor elk van de volgende scenario's verduidelijken we hoe NBN-inhoud kan worden gebruikt in overeenstemming met het auteursrecht:

- A. Ik koop de normen aan in de webshop van NBN
- B. Ik gebruik de normen via een abonnement
- C. Ik volg een opleiding bij NBN
- D. Ik gebruik NBN-inhoud in een partnerschap
- E. Ik gebruik NBN-inhoud in het onderwijs
- F. Ik gebruik NBN-inhoud bij de ontwikkeling van normen
- G. Ik gebruik NBN-inhoud in het kader van de normenantennes
- H. Ik gebruik NBN-inhoud in pre-normatieve studies
- I. Ik gebruik NBN-inhoud als sectorale operator
- J. Ik wil normen gebruiken in de wetgeving

Wij geven voor elk soort gebruik aan wat de mogelijkheden van gebruik zijn en wat niet is toegestaan. Op het einde volgt een rubriek "Goed om weten".

A. Ik koop normen aan in de webshop van NBN

De webshop van NBN geeft je toegang tot een collectie van meer dan 40.000 normen. Hier kan je eenvoudigweg een artikel zoeken en aankopen.

Basisprincipes

In de webshop van NBN kan je één of meer exemplaren van een norm kopen voor individueel gebruik.

Je bent verantwoordelijk voor het gebruik van de gekochte norm.

Op elk gekocht exemplaar wordt automatisch een watermerk geplaatst met jouw contactgegevens. Dit is een herinnering dat de norm niet intern of aan derden mag worden verspreid.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Downloaden van de aangekochte normen op persoonlijke toestellen. Op voorwaarde dat de gebruiker de enige is die er toegang tot heeft.	Reproducen van normen of andere NBN-inhoud en deze delen voor extern gebruik. Zoals met klanten, leveranciers, aannemers of partners.
Afdrukken van werkkopieën voor persoonlijk gebruik.	Reproducen en delen van de aangeschafte normen of andere NBN-inhoud voor intern gebruik. Zoals met collega's of derden.
Reproducen van uittreksels uit de aangekochte normen in werkdocumenten voor intern gebruik. Zoals procedures, handleidingen, enzovoort.	Verspreiden van de normen – zowel intern als extern - via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...

Goed om weten

Voldoet dit toegestane gebruik van de aangekochte norm niet aan jouw behoeften? Zijn er meerdere personen in je organisatie die dezelfde normen willen gebruiken? Contacteer ons voor een oplossing op maat.

B. Ik gebruik normen via een abonnement

Via een abonnement van NBN verwerf je het gebruiksrecht op normen, zonder dat ze zijn aangekocht. Je kan hierbij je eigen normencollectie samenstellen.

Voordelen:

- Uitgebreide toegang tot de catalogus van normen van het NBN en van andere uitgevers.
- Eenvoudig beheer en simpele administratie, zodat je snel toegang krijgt tot de documenten die je nodig hebt.
- Toegang voor meerdere gebruikers (multi-user).
- Toegang tot verschillende taalversies.

Basisprincipes

Aangezien dit een gebruikerslicentie is, zijn de normen die je raadpleegt in je collectie niet jouw eigendom. Je bent niet de eigenaar en dit heeft bepaalde gevolgen voor het gebruik van onze intellectuele eigendom: op het einde van de looptijd van de gebruikslicentie moeten alle documenten worden vernietigd of terug worden overgedragen aan NBN.

In de praktijk

Voor elke gebruiker van een abonnement van NBN gelden volgende gebruiksregels.

DOEN	NIET DOEN
Downloaden van kopieën van de normen naar persoonlijke apparaten. Op voorwaarde dat de gebruiker de enige is die er toegang tot heeft (behalve de oplossingen Read).	Reproducen van normen of andere NBN-inhoud en deze delen voor extern gebruik. Zoals met klanten, leveranciers, aannemers of partners.
Afdrukken van werkkopieën van de norm voor persoonlijk gebruik (behalve de oplossingen Read).	Verspreiden van de normen – zowel intern als extern - via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...
Reproducen van uittreksels uit de normen in werkdocumenten voor intern gebruik. Zoals procedures, handleidingen, enzovoort.	Delen van de toegang (logins en wachtwoorden) tot het portaal met collega's of derden.

Goed om weten

Via het NBN-platform kan je individuele normen aankopen die niet in de NBN-catalogus beschikbaar zijn. Hiervoor gelden de gebruiksregels zoals beschreven in "Ik koop normen aan in de webshop van NBN".

Wil je meerdere personen in jouw bedrijf toegang geven tot normen? Neem contact met ons op.

C. Ik volg een opleiding bij het NBN

NBN organiseert regelmatig opleidingen over managementsysteemnormen zoals ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 en ISO/IEC 27001.

Basisprincipes

Het opleidingsmateriaal is gebaseerd op de inhoud van de normen. Dit materiaal (e-learning en klassikale opleidingen) bestaat hoofdzakelijk uit de volgende elementen: slides, video's, quizvragen, reflectie-oefeningen, enzovoort.

Zowel de normen als het opleidingsmateriaal worden beschermd door het auteursrecht.

Wanneer je een opleiding volgt, zijn er 2 situaties mogelijk:

- Je volgt een e-learning. De volledige inhoud van onze e-learnings is auteursrechtelijk beschermd. Door de aankoop van één van onze e-learnings voor individueel gebruik, verbind je jezelf ertoe het auteursrecht van NBN op alle verstrekte leermiddelen te respecteren.
- Je volgt een klassikale opleiding. Alle materiaal dat wordt gebruikt om onze opleidingen te ondersteunen, is ook auteursrechtelijk beschermd. Deze bescherming dekt de documentatie die je tijdens de opleiding ontvangt en die integraal deel uitmaakt van jouw aankoop. Dit omvat hand-outs van presentaties, normen en andere mogelijke documenten.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Downloaden van beschikbare documentatie naar persoonlijke apparaten. Op voorwaarde dat de gebruiker de enige is die er toegang tot heeft.	Reproducen van NBN-inhoud. Zoals trainingsmateriaal, documentatie, enzovoort.
Afdrukken van werkkopieën van de documentatie voor persoonlijk gebruik.	Verspreiden van de opleiding of documentatie via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleidingscursussen, ...
	Delen van de toegang (logins en wachtwoorden) tot het online e-learningplatform.

Goed om weten

Wil je de inhoud van de opleiding delen met collega's? Neem contact op met NBN voor een opleidingsprogramma op maat van jouw organisatie.

D. Ik gebruik NBN-inhoud in een partnerschap

In het kader van een samenwerking met andere organisaties of bedrijven kan onder bepaalde voorwaarden NBN-inhoud ter beschikking worden gesteld. Een paar voorbeelden:

- Een organisatie wil NBN-inhoud via haar website ter beschikking stellen aan haar leden.
- Een onderneming wil de inhoud van de normen ter beschikking stellen aan haar klanten of leveranciers.
- Een IT-bedrijf wil de inhoud van de norm, zoals tabellen of formules, in software integreren.
- Een opleidingsinstituut verzorgt opleidingen waarin NBN-inhoud een essentieel onderdeel vormt.

Basisprincipes

Aangezien NBN-inhoud auteursrechtelijk is beschermd, moet voor dergelijk gebruik een overeenkomst met NBN worden gesloten.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Analyseren van de NBN-inhoud die je wil gebruiken.	Reproducen van normen of andere NBN-inhoud en deze delen voor extern gebruik. Zoals met derden of klanten. Ook als ze zijn gekocht.
Contact opnemen met NBN als de inhoud die je wil gebruiken auteursrechtelijk beschermd is.	Reproducen van normen of andere NBN-inhoud en deze delen voor intern gebruik. Zoals met collega's. Ook als ze zijn gekocht.
	Verspreiden – zowel intern als extern - van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...

Goed om weten

Werk je bij een beroepsvereniging, een commercieel opleidingsbedrijf of een softwareontwikkelaar? En ben je geïnteresseerd in NBN-inhoud? Neem dan contact met ons op. Wij zijn altijd op zoek naar partners om samen waarde te creëren. Wij nemen de tijd om naar je te luisteren om de beste oplossing te vinden voor jouw noden.

Al onze samenwerkingen worden geregeld door een contract waarin het gebruik van NBN-inhoud wordt bepaald. Het doel is het juiste evenwicht te vinden tussen het gebruik van NBN-inhoud en het respecteren van de daaraan verbonden auteursrechten.

E. Ik gebruik NBN-inhoud in het onderwijs

Om normen toegankelijk te maken voor studenten, professoren, docenten en leerkrachten, biedt NBN het Edu-portaal aan. Dit is een specifiek portaal dat gratis toegang geeft tot meer dan 40.000 normen uit de NBN-catalogus.

De normen in het Edu-portaal kunnen alleen in de leesmodus worden bekeken. Het is niet mogelijk om normen te kopiëren, af te drukken of te downloaden.

Basisprincipes

Dit portaal is voorbehouden aan universiteiten, hogescholen en middelbare scholen:

- Je bent professor, docent of leerkracht en je wil normen gebruiken in jouw lessen om het nut of de toepasbaarheid ervan aan te tonen.
- Je bent student en je wil toegang tot de inhoud van een norm of de inhoud van een norm reproduceren voor bijvoorbeeld een scriptie.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Raadplegen van normen in het Edu-portaal.	Reproducen en delen van normen of andere NBN-inhoud.
Gebruik maken van de inhoud van normen in cursusmateriaal op basis van wettelijke uitzonderingen of redelijk gebruik.	Verspreiden – zowel intern als extern - van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...
Gebruik maken van de inhoud van normen in scripties, op basis van wettelijke uitzonderingen of in het kader van redelijk gebruik. Vergeet hier niet de correcte bibliografische verwijzingen.	Delen van de toegang (logins en wachtwoorden) tot het Edu-portaal met collega's of derden.

Goed om weten

In het kader van onderwijs of wetenschappelijk onderzoek stelt de wet dat de gebruikers zijn vrijgesteld van toestemming aan de rechthebbenden:

- voor zover de betrokken instelling door de overheid officieel is erkend;
- voor zover het gebruik geen commercieel of winstgevend doel nastreeft;
- voor alle andere gevallen: voor zover dat de wettelijke voorwaarden vervuld zijn.

Elke instelling die over uitgebreidere rechten wil beschikken, kan gebruik maken van andere NBN-diensten.

Interesse in het Edu-portaal? Neem contact met ons op.

F. Ik gebruik NBN-inhoud bij de ontwikkeling van normen

Zowel bedrijven, academici, overheden als andere belanghebbenden kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van normen.

Basisprincipes

Organisaties kunnen personen afvaardigen in de normcommissies:

- Je bent als expert betrokken bij de ontwikkeling van normen en bent actief in een Belgische normcommissie: je hebt toegang tot alle werkdocumenten uit jouw werkgroep en tot ontwerpnormen.
- Je bent als expert betrokken bij de ontwikkeling van normen en actief in een werkgroep op CEN- of ISO-niveau: je hebt toegang tot alle werkdocumenten uit jouw werkgroep en tot ontwerpnormen.

Experten die betrokken zijn bij de ontwikkeling van normen, zijn onderworpen aan een strikte geheimhoudingsplicht. Afgezien van hun morele rechten kunnen zij geen eigendomsrechten doen gelden op de normen en technische documenten waaraan zij hebben bijgedragen. Daartoe geven de experts bij hun inschrijving in een commissie hun formele toestemming.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Raadplegen van de beschikbaar gestelde normen en documentatie.	Reproducen van de beschikbaar gestelde normen en documentatie.
Downloaden naar persoonlijke toestellen van de beschikbaar gestelde normen en documentatie. Op voorwaarde dat alleen de gebruiker er toegang tot heeft.	Delen van de beschikbaar gestelde normen en documentatie. Zoals met collega's, leveranciers, klanten, ...
Afdrukken van de beschikbaar gestelde normen en documentatie voor persoonlijk gebruik.	Verspreiden van de beschikbaar gestelde normen en documentatie via om het even welk communicatiekanaal.
	Delen van de toegang (login en wachtwoord) tot de systemen die gebruikt worden door ISO, CEN of NBN voor het ontwikkelen van normen.

Goed om weten

Om toegang te krijgen tot de NBN-inhoud waarin je geïnteresseerd bent, zie onze rubrieken “Ik koop normen aan op de NBN-website” of “Ik gebruik normen via een NBN Lease”.

G. Ik gebruik NBN-inhoud in het kader van normenantennes

De normenantennes zijn het aanspreekpunt voor bedrijven die voor bepaalde gebieden van de normalisatie informatie en advies willen ontvangen.

Voor elke medewerker van een normenantenne bieden wij gratis toegang tot de relevante NBN-inhoud in een leeszaal, het NA-portaal.

Basisprincipes

De normenantennes hebben als missie hun kennis en normatieve interpretaties te delen met het bedrijfsleven. Toch moeten ze het auteursrecht respecteren wanneer zij de inhoud van normen, pre-normatieve documenten of metadata communiceren naar hun doelpubliek.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Raadplegen van en adviseren over de inhoud van normen.	Reproducen en delen van normen of andere NBN-inhoud.
Het gebruik van normen interpreteren en toelichten.	Verspreiden – zowel intern als extern - van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...
Klanten doorverwijzen naar de NBN-website voor de aankoop van normen.	Delen van de toegang (logins en wachtwoorden) tot het NA-portaal met collega's of derden.

Goed om weten

Normenantennes kunnen ook gebruik maken van het beginsel van redelijk gebruik (gebruik van niet-essentiële onderdelen van een norm onder bepaalde voorwaarden). Zie hoofdstuk 2 “Normen en auteursrecht”.

H. Ik gebruik NBN-inhoud in pre-normatieve studies

Pre-normatieve studies leveren de wetenschappelijke en technische basis voor de ontwikkeling of verbetering van normen.

Basisprincipes

Pre-normatieve studies worden uitgevoerd door de collectieve onderzoekscentra. Deze centra maken voor de uitvoering van hun taken gebruik van NBN-inhoud.

Collectieve onderzoekscentra die pre-normatieve studies uitvoeren moeten het auteursrecht respecteren. Bijvoorbeeld wanneer zij de inhoud van normen gebruiken tijdens hun onderzoek of de resultaten van hun onderzoek publiceren.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Raadplegen en gebruiken van de inhoud van de normen gedurende het onderzoeksproject.	Reproducen en delen van normen of andere NBN-inhoud zonder goedkeuring van NBN.
Gebruiken van uittreksels uit de norm in de publicatie van de studieresultaten. Op voorwaarde van verwijzing naar en goedkeuring van NBN.	Verspreiden – zowel intern als extern - van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...

Goed om weten

Wil je toegang krijgen tot normen en ze gebruiken op een manier die het auteursrecht respecteert? Bekijk dan de hoofdstukken “Ik koop normen aan op het NBN-platform” en “Ik gebruik normen via een NBN Lease”.

Diegenen die betrokken is bij pre-normatief onderzoek kan zich ook beroepen op het beginsel van redelijk gebruik.

I. Ik gebruik NBN-inhoud als sectorale operator

De sectorale operatoren zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van normen in een welbepaald domein. Zij zorgen voor de administratieve en technische organisatie en follow-up van één of meerdere normcommissies.

De sectorale operatoren werken voor en namens NBN samen met de aan hen toegewezen normcommissies.

Basisprincipes

Als SO-agent (= medewerker van de sectorale operator die verantwoordelijk is voor het beheer van de normalisatieactiviteiten), heb je :

- toegang tot SO.myNBN.be. Zo kan je PDF-documenten raadplegen (met watermerk en DRM) van alle normen met NBN-voorvoegsels die behoren tot jouw normcommissies.
- toegang in leesmodus tot het grootste deel van de NBN-catalogus (leeszaal).

De sectorale operator tekent een licentieovereenkomst met NBN om het gebruik van normen te regelen en het auteursrecht te respecteren.

In de praktijk

Voor elke SO-agent gelden de volgende regels.

DOEN	NIET DOEN
Raadplegen van de volledige collectie normen in de online leeszaal van NBN.	Reproducen en delen van normen of andere NBN-inhoud.
Downloaden van de normen binnen de eigen normcommissies naar persoonlijke toestellen. Op voorwaarde dat de SO-agent de enige is die er toegang tot heeft.	Verspreiden – zowel intern als extern - van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals drukwerk, e-mail, intranet, internet, opleiding, ...
Afdrukken van werkkopieën voor persoonlijk gebruik.	Delen van de toegang (logins en wachtwoorden) tot het SO.myNBN.be-portaal met collega's of derden.

Goed om weten

Heb je hierover vragen? Contacteer ons via sectorrelations@nbn.be.

J. Ik wil normen gebruiken in wetgeving

Normen zijn vrijwillige afspraken waarbij belanghebbenden zoals bedrijven, overheden, maatschappelijke actoren en academici worden betrokken.

Soms willen overheden in hun wetgeving naar normen verwijzen. Dit vereenvoudigt het wetgevend werk.

Basisprincipes

Normen worden automatisch en zonder verdere formaliteiten beschermd door het auteursrecht vanaf het moment van creatie.

Om de normalisatieactiviteiten te financieren, verkoopt NBN normen en biedt NBN toegang tot normencollecties via abonnementsformules.

Normen zijn dus niet gratis beschikbaar. Zelfs als de wetgeving naar een norm verwijst, kan die niet vrij worden gereproduceerd en wordt hij in ieder geval beschermd door het auteursrecht. Ook overheden dienen de rechten van NBN te respecteren.

In de praktijk

DOEN	NIET DOEN
Analyseren of normverwijzingen essentieel zijn voor de wetgeving.	Overnemen van de volledige of gedeeltelijke inhoud van een norm in de wetgeving.
Analyseren hoe het best wordt verwezen naar normen: welke normen, wijze van verwijzing, enzovoort.	Verspreiden van normen of andere NBN-inhoud via om het even welk communicatiekanaal. Zoals website, drukwerk, e-mail, intranet, opleiding, ...
NBN raadplegen als je wil verwijzen naar normen in wetgeving.	

Goed om weten

We stellen regelmatig vast dat de wetgever verwijst naar normen die niet meer bestaan of vervangen zijn door andere normen. Ook wordt geregeld een verkeerde normreferentie gebruikt in de wetgeving.

Het correct verwijzen naar normen in de wetgeving vereist een aantal principes die duidelijk zijn beschreven in volgende publicatie: “Normen in technische regelgeving”².

Een overheid kan een norm beschikbaar stellen van haar belanghebbenden door de nodige afspraken te maken met NBN.

2. <https://www.nbn.be/normen-gebruiken/wetgeving-normen>

Trusted knowledge

NBN
Jozef II-straat 40 bus 6
1000 Brussel
T. +32 2 738 01 11
www.nbn.be